

Utbildningsutskottets betänkande 2019/20:UbU17

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om att godkänna protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning Cern med en reservation som innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Utskottet ställer sig även bakom förslaget om ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

I propositionen lämnar regeringen även information dels om säkerhetsområdet vid Esrange, dels om utvecklingen av värdskapet för European Spallation Source (ESS).

I betänkandet finns en reservation (M, SD) och ett särskilt yttrande (M).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:49 Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Bakgrund4

 Propositionens huvudsakliga innehåll5

Utskottets överväganden.....6

 Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska
 organisationen för kärnforskning.....6

Reservationen13

 Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen
 för kärnforskning (M, SD).....13

Särskilt yttrande14

 Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska
 organisationen för kärnforskning (M)14

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....15

 Propositionen15

 Följdmotionen15

Bilaga 2

Regeringens lagförslag16

Bilaga 3

Protokoll om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen
för kärnforskning18

Bilaga 4

Skatteutskottets yttrande36

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning

Riksdagen

a) godkänner protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning, upprättat den 18 mars 2004, med en reservation som innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning,

b) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall,

2. lag om ändring i lagen (2018:1859) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:49 punkterna 1–3 och avslår motion

2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).

Reservation (M, SD)

Stockholm den 2 april 2020

På utbildningsutskottets vägnar

Gunilla Svantorp

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Svantorp (S), Lars Püss (M), Daniel Riazat (V), Robert Stenkvis (SD), Michael Rubbestad (SD), Ida Drougge (M), Karin Enström (M), Juno Blom (L), Christer Nylander (L), Martina Johansson (C), Anna-Caren Säterberg (S), Hans Ekström (S), Leif Nysmed (S), Maria Strömkvist (S), Thomas Morell (SD), Karolina Skog (MP) och Larry Söder (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I propositionen lämnar regeringen förslag om att riksdagen ska godkänna protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning. I propositionen lämnas även information dels om säkerhetsområdet vid Esrange, dels om utvecklingen av värdskapet för European Spallation Source (ESS). Ett utkast till propositionen har beretts med Big Science Sweden, Skatteverket, Verket för innovationssystem (Vinnova) och Vetenskapsrådet.

Regeringen har inte inhämtat Lagrådets yttrande. Regeringen anser att lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Regeringens lagförslag återges i bilaga 2. I bilaga 3 återges Protokoll om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning.

Utbildningsutskottet beslutade den 24 januari 2020 att bereda skatteutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen. Skatteutskottets yttrande återfinns i bilaga 4.

Under utskottsbehandlingen har ledamöterna från Moderaterna och Sverigedemokraterna väckt ett yrkande om avslag på propositionen som också behandlas i ärendet.

Bakgrund

Regeringen föreslog den 6 mars 1953 att Sverige skulle delta i samarbetet inom den europeiska organisationen för kärnforskning (Cern). Cern upprättades genom en överenskommelse som ingicks den 1 juli 1953. Överenskommelsen ratificerades av Sverige den 18 juni 1954 och konventionen trädde i kraft den 29 september samma år. Inom organisationen samarbetar de europeiska stater som är medlemmar i organisationen för kärnforskning, bl.a. med frågor av rent vetenskaplig och grundläggande karaktär samt annan närliggande forskning. Organisationens laboratorium och dess underjordiska partikelaccelerator och undersökningsutrustning befinner sig på två staters områden, i Schweiz och Frankrike.

År 2004 beslutade Cerns medlemsstater att upprätta ett protokoll om immunitet och privilegier. Genom protokollet ges Cern den immunitet och de privilegier som krävs för att säkerställa att organisationen kan fungera effektivt. Protokollet trädde i kraft den 22 februari 2007. Enligt artikel 23.3 i protokollet är det öppet för anslutning för bl.a. de stater som är parter i konventionen. Enligt artikel 22.2 gäller att inget i protokollet ska förhindra de stater som är parter i protokollet från att ingå andra internationella fördrag med organisationen, genom vilka bestämmelserna i protokollet kompletteras,

utvidgas eller effektiviseras. Organisationen har bekräftat att inget hindrar att Sverige ansluter sig till protokollet med en reservation.

Den 14 november 2018 godkände riksdagen förslagen i propositionen Skadeståndsansvar vid sjötransport av farliga och skadliga ämnen (prop. 2017/18:268, bet. 2018/19:CU3, rskr. 2018/19:32). Den ändring av lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall som föreslogs i samma proposition har ännu inte trätt i kraft, varför lagförslagen i denna proposition har utformats med hänsyn till detta.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen ska godkänna protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning Cern med en reservation.

Protokollet innebär bl.a. att organisationen och dess egendomar och personal är okränkbara samt har immunitet mot rättsliga åtgärder och verkställighet i medlemsländer. Vidare innebär protokollet att organisationens tjänstemän och generaldirektör ska beskattas av organisationen för de löner och löneförmåner som betalas ut av organisationen. Dessa löner och löneförmåner befrias från nationell inkomstskatt. Protokollet föreslås godkännas med en reservation som innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. För att protokollet ska bli bindande i Sverige föreslås att riksdagen antar en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Regeringen lämnar i propositionen även information dels om säkerhetsområdet vid Erange, dels om utvecklingen av värdskapet för European Spallation Source (ESS).

Utskottets överväganden

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning som upprättades den 18 mars 2004 med en reservation som innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning.

Riksdagen antar även regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1859) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Jämför reservationen (M, SD) och det särskilda yttrandet (M).

Propositionen

Protokollets huvudsakliga innehåll

I den konvention som trädde i kraft i september 1954 sägs det i artikel IX att det ska avtalas om immunitet och privilegier för organisationen, dess personal och representanter för medlemsstater genom särskilda överenskommelser mellan organisationen och medlemsstaterna. Protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning som trädde i kraft den 22 februari 2007 är ett sådant arrangemang. Protokollet följer till struktur och innehåll många andra överenskommelser om immunitet och privilegier för internationella organisationer.

Immunitet och privilegier för organisationen

Enligt protokollet ges organisationen rättshandlingsförmåga i Sverige. Organisationens jordområden, byggnader och lokaler ska vara okränkbara liksom dess arkiv och dokument, och organisationen ska åtnjuta immunitet mot rättsliga åtgärder med vissa få undantag. Organisationen ska i den utsträckning som anges i protokollet befrias från direkta och indirekta skatter, tullar och andra avgifter, exempelvis när organisationen anskaffar eller använder exceptionellt dyra förnödenheter eller tjänster. Vidare ska import och export av varor och förnödenheter som görs i organisationens officiella verksamhet eller för dess räkning befrias från samtliga skatter, tullar och andra avgifter som förknippas med import och export.

Immunitet och privilegier för representanter för stater och för organisationens tjänstemän

Immunitet och privilegier för avtalsstaternas representanter beviljas för möten som är sammankallade av Cern. Immuniteten omfattar, förutom personen och i vissa fall medföljande familjemedlemmar, även arkiv, brevväxling, samtal och annan kunskapsförmedling samt den straff- och civilrättsliga jurisdiktionen, om inte organisationen särskilt avstår från immuniteten.

Immunitet gäller förutom organisationen även organisationens tjänstemän. Tjänstemän åtnjuter också privilegier, bl.a. befrielse från inkomstskatt i sitt hemland förutsatt att organisationen beskattar inkomsterna med intern skatt (artikel 10.2 b) och befrielse från inreserestriktioner för egen del och för familjemedlemmar. Generaldirektören åtnjuter samma immunitet och privilegier som beviljas diplomatiska representanter i motsvarande ställning.

Den immunitet och de privilegier som gäller stater, organisationens tjänstemän och generaldirektör beviljas enbart för att säkerställa organisationens verksamhet och självständighet, inte för att tillgodose ifrågakvarande personers personliga intressen.

Vissa övriga bestämmelser

Protokollet innehåller också bestämmelser om samarbete och säkerhet och inrymmer även tvistlösningsmekanismer. Vidare anges att protokollet är öppet för anslutning för de stater som är parter i konventionen samt de stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med organisationen. Sverige är part i konventionen och kan därmed ansluta sig till protokollet.

Sverige har inte anslutit sig till protokollet

Sverige är det enda medlemsland som inte signerat protokollet om immunitet och privilegier.

Sveriges bidrag till Cerns budget uppgick 2019 till 298 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,66 procent av de samlade bidragen. Cern använder drygt hälften av budgeten för inköp av material och tjänster från främst medlemsländerna. Vid import av varor och tjänster tillämpar Cern principen om att välja produkter från de företag som erbjuder lägst pris. Regeringen framför att Cerns inköp från Sverige motsvarar ca 0,7 procent av organisationens totala inköp, vilket gör att Sverige av Cern anses som ett mycket dåligt balanserat land.

Även andelen svensk personal vid Cern är lägre än den svenska andelen av medlemsavgiften. En bidragande orsak till detta är att det medför en ekonomisk risk och kan innebära ökade kostnader för organisationen att anställa personer från Sverige. Den s.k. ettårsregeln i svensk skattelagstiftning innebär att om en vistelse utomlands under en anställning varar i minst ett år i samma land, är man under vissa förutsättningar inte skattskyldig för inkomsten även om denna inte beskattas i verksamhetslandet (3 kap. 9 § andra stycket inkomstskattelagen [1999:1229]). Regeln är dock inte tillämplig på personer

som väljer att återvända till Sverige efter kortare tid än ett år. Då ett återvändande inte alltid kan förutses är det alltså svårt att i förväg bedöma skattskyldigheten.

Cern har en princip om att alla anställda ska behandlas lika, vilket för Cerns del innebär att organisationen ersätter den anställda för sådan svensk inkomstskatt som tas ut på ersättningen från Cern. Anställning av svensk personal kan därmed innebära en högre kostnad för Cern jämfört med anställning av personal från andra medlemsländer. Vid ett anställningsförfarande där flera personer konkurrerar om en anställning kan detta vara ett argument mot att anställa någon som är skattskyldig i Sverige.

Godkännande av protokollet

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning med en reservation som innebär att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Protokollet och reservationen återges i bilaga 3.

Som skäl för förslaget framför regeringen bl.a. följande. Sverige har inte anslutit sig till protokollet eftersom Sveriges inställning när det gäller skatteprivilegier för anställda vid internationella organisationer hittills har varit att personer som är obegränsat skattskyldiga i Sverige inte ska medges undantag från beskattning. Syftet med detta är att generellt sett bevara breda skattebaser och undvika ett mer komplicerat skattesystem med många specialregler. Regeringen ser ingen anledning att ändra den bedömningen. Enligt regeringen bör Sverige således inte ansluta sig till protokollet i den del som avser beskattning av löner och löneförmåner som betalas ut till organisationens tjänstemän (artikel 10.2 b i). Om Sverige ska godkänna protokollet bör det därför enligt regeringen göras med en reservation som innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare eller personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstskatt endast i den utsträckning som svensk skattelagstiftning medger det. På så sätt påverkas inte Sveriges möjligheter att beskatta löner och förmåner från Cern till svenska medborgare och personer som är bosatta i Sverige. Det betyder att en person som efter att ha anställts vid Cern och som återvänder till Sverige inom ett år, kan komma att beskattas i Sverige, eftersom den s.k. ettårsregeln inte kan tillämpas i dessa fall.

Cern har påpekat att reservationen skulle kunna innebära en ekonomisk fördel för Sverige på bekostnad av andra medlemsstater med hänvisning till Cerns princip om att alla anställda ska behandlas lika. Principen får till konsekvens att organisationen måste ersätta den anställda för den svenska inkomstskatten samtidigt som skatten tillfaller svenska staten.

Regeringen framför att avsikten med reservationen bl.a. är att undvika ett skattesystem med många specialregler, inte att ge Sverige ekonomiska

fördelar. Av den anledningen förs diskussioner med Cern om att ingå ett avtal om att Sverige ersätter Cern för de kostnader organisationen kan få till följd av reservationen. Därigenom påverkas inte den svenska skattebasen och Sverige kan ansluta sig till protokollet i dess övriga delar.

Regeringen framför vidare att det är viktigt att Sverige utöver det vetenskapliga utbytet även kan dra nytta av de möjligheter som ett medlemskap ger att exportera utrustning och tjänster till organisationen. I syfte att öka det svenska utbytet av export till organisationen har Vinnova inrättat en funktion, Big Science Sweden, som arbetar med att öka intresset bland svenska företag för att delta i de upphandlingar som Cern gör. Dess arbete kommer att underlättas om Sverige godkänner protokollet.

Sverige ersätter Cern för eventuella merkostnader

För att undvika att Sverige får en ekonomisk fördel gentemot organisationen och andra medlemsländer diskuteras som ovan nämnts att Sverige ersätter Cern för de kostnader som denna reservation kan leda till. Sedan protokollet trädde i kraft 2007 har det inträffat ett fåtal gånger att en svensk anställd valt att återvända till Sverige inom ett år. Kostnaden för organisationen har sammantaget sedan 2007 uppgått till mindre än 1 miljon kronor. Utöver detta har Cern sedan 2011 lånat ut experter till ESS för att bistå i konstruktionen av anläggningen. Kostnaden för organisationen för svensk beskattning av dessa personers inkomster har uppgått till ca 560 000 kronor per år. Det är sannolikt att personal kommer att lånas ut på liknande sätt under hela konstruktionsfasen av ESS.

Eventuella kostnader för att ersätta Cern ska belasta anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* inom utgiftsområde 16 Utbildning och forskning. Förslagen i propositionen medför inte något behov av ytterligare medel i förhållande till vad som har beslutats i budgetpropositionen för 2019 för detta anslag för 2019 och för vad som har beräknats för 2020–2024.

Lagförslaget

Regeringen föreslår att lagen om immunitet och privilegier i vissa fall ska ändras så att den omfattar Europeiska organisationen för kärnforskning (Cern) i enlighet med protokollet av den 18 mars 2004 om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning med en reservation som innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Lagförslaget återges i bilaga 2.

Som skäl för sitt förslag anför regeringen bl.a. följande. För att protokollets bestämmelser om immunitet och privilegier ska bli gällande i Sverige måste de införlivas med svensk rätt. Frågor om immunitet och privilegier för internationella organ och personer med anknytning till sådana organ regleras i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Enligt protokollet

om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning åtnjuter organisationens tjänstemän befrielse från inkomstskatt i sitt hemland förutsatt att organisationen beskattar inkomsterna med intern skatt (artikel 10.2 b i). Enligt regeringen bör immuniteten och privilegierna gälla i den utsträckning som framgår av avtalet men med en svensk reservation som innebär – trots det som anges i artikel 10.2 b i – att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning.

Säkerhetsområdet i anslutning till Esrange

Utöver vad som angetts i tidigare propositioner bedömer regeringen att säkerhetsområdet i anslutning till Svenska rymdaktiebolagets uppskjutningsplats för höjdraketer kan komma att behöva utvidgas.

Regeringen anger bl.a. följande som skäl för sin bedömning: Den geografiska plats som Svenska rymdaktiebolaget i dag bedriver verksamhet på regleras bl.a. via det s.k. Kirunaavtalet (SÖ 1964:13). Genom avtalet upplät Sverige till dåvarande organisationen för europeisk rymdforskning (European Space Research Organization, Esro) nyttjanderätten till ett markområde i närheten av Kiruna, avsett att användas vid försök med uppskjutningar av höghöjdsraketer (prop. 1962:85 och prop. 1964:69). Försöksplatsen benämndes Esrange. I avtalet finns bestämmelser om att Esrange skulle motsvaras av dels ett basområde att användas som bas för uppskjutning av raketer, dels ett säkerhetsområde att användas som nedslagsområde för de delar av raketer som skjutits upp från basområdet.

År 1972 upphörde 1964 års avtal att gälla och Sverige övertog ansvaret för Esrange och den fortsatta driften (prop. 1972:48) som i dag sköts av Svenska rymdaktiebolaget. Genom ett regeringsbeslut den 30 juni 1972 (*Säkerhetsföreskrifter för verksamheten vid ESRANGE*, inget diarienummer) beslutades att bestämmelserna om bl.a. säkerhetsområdet och säkerhetsföreskrifter i 1964 års avtal skulle avse Svenska rymdaktiebolaget och bestämmelserna om Sverige skulle avse Länsstyrelsen i Norrbottens län. I beslutet angavs att länsstyrelsen har i uppgift att överväga behovet av ändring av bestämmelserna om säkerhetsområdet och av säkerhetsföreskrifterna. Vidare angavs att om länsstyrelsen finner behov av ändring i dessa avseenden ska länsstyrelsen lämna nödvändiga förslag till ändringar till regeringen.

Under 2018 lämnade Länsstyrelsen i Norrbottens län till regeringen förslag om en utvidgning av säkerhetsområdet av hänsyn till den allmänna säkerheten (U2018/02803/F). Som framgår ovan har säkerhetsområdets hittillsvarande omfattning angetts i proposition 1962:85 (s. 15–16 och 32 samt bilagan). Rymden är en teknikintensiv bransch under stark utveckling. Regeringen anger att säkerhetsområdet i framtiden av hänsyn till den allmänna säkerheten därför kan komma att behöva utvidgas utöver vad som angetts i tidigare propositioner.

Utveckling av värdskapet för European Spallation Source

Regeringen redovisade i skrivelsen En nationell strategi för ESS och den omgivande kunskapsmiljön (skr. 2017/18:262) en nationell strategi med övergripande målsättningar för det svenska deltagandet i och värdskapet för den internationella forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS) som nu byggs utanför Lund. En av de målsättningar som redovisas i skrivelsen är att det svenska värdskapet för ESS ska utvecklas utifrån ett helhetsperspektiv i det svenska forsknings- och innovationssystemet. För att uppfylla målsättningen anförde regeringen i skrivelsen att den avser att inrätta ett strategiskt råd som ska utgöra ett rådgivande organ för regeringen i frågor kring ESS. Ett sådant råd har ännu inte inrättats. En annan målsättning i den nationella strategin är att stödja ett koordinerat agerande av svenska aktörer genom en utvecklad nationell samordning. I skrivelsen aviserades att regeringen avsåg att ge Vetenskapsrådet och Vinnova ett gemensamt ansvar för att inrätta ett nationellt ESS-kansli med ett långsiktigt uppdrag att stödja och samordna de svenska insatserna. I enlighet med vad som angavs i skrivelsen har regeringen gett Vetenskapsrådet och Vinnova i uppdrag att inrätta ett nationellt ESS-kansli (U2019/01625/F).

Regeringen framför i propositionen att Vetenskapsrådet nu har gett uttryck för ett behov av en rådgivande expertgrupp med externa parter som kan stödja myndigheternas arbete med att samordna insatserna inom ramen för ESS-kansliet och att bistå Vetenskapsrådet med att utveckla värdskapet för ESS. Sedan en sådan expertgrupp inrättats finns det enligt regeringens bedömning inte behov av att också inrätta ett strategiskt råd i frågor kring ESS då regeringen kan inhämta information från myndigheterna genom sedvanliga myndighetskontakter. Regeringen avser således inte att inrätta ett sådant strategiskt råd som aviserats i skrivelsen. Regeringen avser i stället att ge Vetenskapsrådet i uppdrag att inrätta en rådgivande expertgrupp.

Skatteutskottets yttrande

Skatteutskottet har yttrat sig över propositionen i de delar som rör utskottets beredningsområde.

I sitt yttrande framför skatteutskottet att utbildningsutskottet bör tillstyrka förslaget om att godkänna protokollet om privilegier om immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning som upprättades den 18 mars 2004 med en reservation som innebär att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Skatteutskottet anser vidare att utbildningsutskottet bör tillstyrka regeringens lagförslag. Vidare föreslås att utbildningsutskottet avstyrker motion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD) och ett särskilt yttrande (M). Skatteutskottets yttrande återfinns i bilaga 4.

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD) föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen framöver ska godkänna protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning i sin helhet, utan svenskt undantag. Motionärerna menar att det är viktigt att Sverige snarast får ett avtal på plats. Det är mindre viktigt att genom ett särskilt undantag försvara den svenska skattelagstiftningen.

Utskottets ställningstagande

Sverige har deltagit i samarbetet inom den europeiska organisationen för kärnforskning (Cern) sedan 1953. Medlemskapet har stor betydelse för Sverige på flera områden. Här kan särskilt nämnas det vetenskapliga utbytet samt möjligheten för svenska företag att exportera utrustning och tjänster till organisationen och att i samverkan med Cern utveckla produkter och tjänster för andra marknader. Vidare är Cern en högteknologisk arbetsplats som ger unika möjligheter till erfarenhetsutbyte och lärande för såväl forskare som tekniker och ingenjörer.

Mot denna bakgrund ställer sig utskottet bakom regeringens förslag att godkänna protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning med en reservation som innebär att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att anställda vid internationella organisationer som är obegränsat skattskyldiga i Sverige inte ska medges undantag från beskattning, detta i syfte att bevara breda skattebaser och undvika ett mer komplicerat skattesystem med många specialregler. Utskottet ställer sig även positivt till de pågående diskussionerna med Cern om att ingå ett avtal som innebär att Sverige ska ersätta Cern för de kostnader organisationen kan komma att få till följd av reservationen. Utskottet tillstyrker därmed även regeringens lagförslag. Utskottet noterar även att skatteutskottet i sitt yttrande gör samma bedömning och föreslår att regeringens förslag i propositionen ska tillstyrkas. Utskottet anser därmed att det yrkande om avslag på propositionen som väckts av Moderaterna och Sverigedemokraterna under ärendets beredning inte ska tillmötesgå.

Utskottet noterar även dels att regeringen avser att uppdra åt Vetenskapsrådet att inrätta en rådgivande expertgrupp som ska stödja Vetenskapsrådets arbete inom ramen för ESS-kansliet och utveckla värskapet för ESS, dels att säkerhetsområdet i anslutning till Svenska rymdaktiebolagets uppskjutningsplats för höjdraketer (Esrangle) kan komma att behöva utvidgas.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motion 2019/20:3449 (SD).

Reservationen

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning (M, SD)

av Lars Püss (M), Robert Stenkvis (SD), Michael Rubbestad (SD), Ida Drougge (M), Karin Enström (M) och Thomas Morell (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed avslår riksdagen proposition 2019/20:49 punkterna 1–3 och motion

2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).

Ställningstagande

Sverige är det enda medlemsland som ännu inte har anslutit sig till protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning (Cern). Liksom regeringen framför i propositionen ser vi att det har inneburit flera nackdelar, bl.a. att andelen svensk personal vid Cern är betydligt lägre än vad som motsvarar den svenska medlemsavgiften samt att Sverige inte har sålt högteknologi och andra tjänster till Cern i den omfattning som annars kunde ha gjorts.

Regeringen vill att Sverige ansluter sig till protokollet med ett undantag som innebär att löner och andra förmåner som lämnas till medborgare bosatta i Sverige ska vara befriade från skatt bara i den utsträckning som svensk skattelagstiftning medger. Anledningen är att undvika en flora av specialregler och att behålla en ”bred skattebas”. Det är förståeligt att regeringen vill undvika ett stort antal specialregler inom skattelagstiftningen, men vi anser att det knappast skulle öka floran av skatteregler om Sverige anslöt sig till protokollet utan reservation. Effekten på den svenska skattebasen för det fåtal som i framtiden kommer att arbeta på Cern kortare tid än ett år torde bli ytterst marginell.

Mot denna bakgrund har vi under beredningen av ärendet i utskottet yrkat avslag på propositionen och fullföljer det yrkandet genom denna reservation.

Särskilt yttrande

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning (M)

Lars Püss (M), Ida Drougge (M) och Karin Enström (M) anför:

Sveriges roll som ett land med högkvalitativ forskning och innovation ska värnas och utvecklas. Goda villkor för svenska forskare, liksom förutsättningarna för delaktighet i forskningssamarbeten i Europa, är viktiga att trygga. Möjligheterna för svensk personal att arbeta för Cern är betydelsefulla för svensk forskning, varför det är angeläget att Sverige nu skriver under avtalet om immunitet och privilegier. Det saknas tillräckliga skäl för att Sverige ska ges ett undantag i avtalet gentemot andra länder i organisationen, så som regeringen nu föreslår. Den här sortens långtgående ambitioner om att vidga svensk skattelagstiftnings tillämpning bör enligt oss inte gå före Sveriges intresse av att ge våra forskare goda möjligheter och villkor att arbeta i viktiga forskningsorganisationer. Snäva skattepolitiska ambitioner bör inte bidra till att erodera Sveriges förtroende och roll som en viktig samarbetspartner i europeisk forskning. Som framgår av vår reservation anser vi att utbildningsutskottet bör avstyrka propositionen och motion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:49 Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning:

1. Riksdagen godkänner protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning upprättat den 18 mars 2004 med en reservation som innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning (avsnitt 6).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1859) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Följdmotionen

2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska erkänna protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning i sin helhet, utan svenskt undantag, och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Nuvarande lydelse

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överens-kommelse
Internationella organ	Fysiska personer	

Föreslagen lydelse

Bilaga²

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överens-kommelse
Internationella organ	Fysiska personer	

79. Europeiska orga-nisationen för kärn-forskning (CERN)	Medlemmarnas re-presentanter i organi-sationen, organisa-tionens tjänstemän och deras familje-medlemmar samt or-ganisationens gene-raldirektör	Protokoll av den 18 mars 2004 om privi-legier och immunitet för Europeiska organisa-tionen för kärnforskning med av Sverige anmäld reservation
--	--	--

¹ Lagen omtryckt 1994:717.
² Senaste lydelse 2017:498.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1859) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall³ i stället för lydelsen enligt lagen (2018:1859) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ Fysiska personer	

Föreslagen lydelse

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ Fysiska personer	
78. Den internationella fonden för farliga och skadliga ämnen	Konventionen den 30 april 2010 om ansvar och ersättning för skada i samband med sjötransport av farliga och skadliga ämnen (2010 års HNS-konvention)

³ Lagen omtryckt 1994:717.

BILAGA 3

Protokoll om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning

Protocol on the privileges and immunities of the European Organization for Nuclear Research

Preamble

The States parties to this Protocol, *Considering* the Convention for the Establishment of a European Organization for Nuclear Research (CERN) and the Financial Protocol annexed thereto, signed on 1st July 1953, entered into force on 29 September 1954 and amended on 17 January 1971;

Considering that the Organization has its seat in Geneva, Switzerland, and that its status in Switzerland is defined by the Agreement between the Swiss Federal Council and the Organization dated 11 June 1955;

Considering that the Organization is also established in France, where its status is defined by the Agreement between the Government of the French Republic and the Organization dated 13 September 1965, as revised on 16 June 1972;

Considering also the Convention between the Federal Council of the Swiss Confederation and the Government of the French Republic dated 13 September 1965 concerning the extension of the Organization's site to include French territory;

Considering that the Organization's activities are increasingly extending into the territory of all the States parties to the Convention, with a consequent substantial increase in the mobility of persons and goods assigned to and used for its research programmes;

Desiring to ensure the efficient performance of the Organization's functions assigned to it by the Convention, in

Protokoll om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning

Inledning

De stater som är parter i detta protokoll och som

beaktar att konventionen om upprättande av en europeisk organisation för kärnforskning (CERN) och det därtill anslutna finansprotokollet, vilka undertecknades den 1 juli 1953, trädde i kraft den 29 september 1954 och ändrades den 17 januari 1971,

beaktar att organisationens högkvarter är beläget i Genève, Schweiz, och att dess ställning i Schweiz definieras genom det avtalet mellan schweiziska förbundsrådet och organisationen som är ingånget den 11 juni 1955,

beaktar att organisationen är belägen även i Frankrike där dess ställning definieras genom det avtal mellan regeringen i republiken Frankrike och organisationen som är ingånget den 13 september 1965 och reviderat den 16 juni 1972,

beaktar även det avtal mellan schweiziska edsförbundets förbundsråd och regeringen i republiken Frankrike som är ingånget den 13 september 1965 och genom vilket organisationens verksamhetsområde utsträcks till att omfatta även Frankrikes territorium,

beaktar att organisationens verksamhet utsträcker sig allt mer till alla de staters territorier som är parter i konventionen, vilket markant ökar rörligheten av de varor och personer som är avsedda för

particular Article II defining the Organization's purposes, and to guarantee it equal treatment on the territory of all the States parties to the Convention;

Having resolved to this end, in accordance with Article IX of the Convention, to grant to the Organization the privileges and immunities necessary for the exercise of its official activities;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purpose of this Protocol:

a) the "Convention" refers to the Convention for the Establishment of a European Organization for Nuclear Research and the Financial Protocol annexed thereto, signed on 1st July 1953, entered into force on 29 September 1954 and amended on 17 January 1971;

b) the "Organization" refers to the European Organization for Nuclear Research;

c) "official activities" refers to the activities of the Organization set out in the Convention, in particular its Article II, including its activities of an administrative nature;

d) "officials" refers to the "members of personnel" as defined in the Staff Rules and Regulations of the Organization;

e) "Co-operation Agreement" refers to a bilateral agreement, concluded between the Organization and a non-Member State or a scientific institute established in that State, defining the conditions governing its participation in the activities of the Organization;

f) "Association Agreement" refers to a bilateral agreement, concluded between the Organization and a State ineligible to

organisationens forskningsprogram och som används i dem,

önskar att säkerställa ett effektivt fullgörande av de uppgifter som genom konventionen getts åt organisationen, speciellt genom artikel II som definierar organisationens ändamål samt att säkerställa organisationen en lika behandling inom alla de staternas territorier som är parter i konventionen,

därför har bestämt sig att i enlighet med artikel IX i konventionen bevilja organisationen de privilegier och den immunitet som den behöver för att utöva sin officiella verksamhet,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Definitioner

I detta protokoll avses med:

a) "konventionen" konventionen om upprättande av en europeisk organisation för kärnforskning och det därtill anslutna finansprotokollet som undertecknades den 1 juli 1953, trädde i kraft den 29 september 1954 och reviderades den 17 januari 1971,

b) "organisationen" Europeiska organisationen för kärnforskning,

c) "den officiella verksamheten" organisationens verksamhet som bestäms genom konventionen, speciellt genom dess artikel II, inbegripet organisationens förvaltningsverksamhet,

d) "tjänstemän" de "medlemmar av personalen" som definieras i regler och bestämmelser om organisationens personal,

e) "samarbetsavtal" ett bilateralt avtal som organisationen och någon annan stat än medlemsstat eller forskningsinstitution som är belägen i staten i fråga har ingått med varandra och i vilket definieras villkoren för denna stats eller detta

become a Member State, establishing a close institutional partnership between that State and the Organization in order to allow it to be engaged more deeply in the activities of the Organization.

forskningsinstitutions deltagande i organisationens verksamhet,

f) "associeringsavtal" ett bilateralt avtal som organisationen och en stat som inte är behörig att bli medlemsstat har ingått med varandra och med vilket skapas ett nära institutionellt partnerskap mellan ifrågavarande stat och organisationen för att denna stat djupare ska kunna delta i organisationens verksamhet.

Article 2

International legal personality

1. The Organization shall have international legal personality and legal capacity on the respective territories of the States parties to this Protocol.

2. The Organization shall in particular have the capacity to contract, to acquire and to dispose of movable and immovable property and to participate in legal proceedings.

Artikel 2

Juridisk personlighet

1. Organisationen ska ha en internationell juridisk personlighet och rättshandlingsförmåga inom de staters territorier som är parter i detta protokoll.

2. Särskilt ska organisationen ha behörighet att ingå avtal, förvärva och fritt förfoga över fast och lös egendom samt vara part i rättsliga förfaranden.

Article 3

Inviolability of grounds, buildings and premises

1. The grounds, buildings and premises of the Organization shall be inviolable.

2. No agent of the public authorities may enter them without the express consent of the Director-General or his duly authorized representative.

3. In case of fire or other disaster requiring prompt protective action, where the seeking of such express consent is not practicable, the authorization of the Director-General may be considered as granted.

4. The Organization shall not allow its buildings or premises to serve as a refuge to a person wanted for committing, attempting to commit or just having committed a crime or offence or for whom a warrant of arrest or deportation order has been issued or who has been convicted of a

Artikel 3

Okränkbarhet för jordområden, byggnader och lokaler

1. Organisationens jordområden, byggnader och lokaler ska vara okränkbara.

2. Ingen representant för offentliga myndigheter ska äga tillträde till organisationens jordområden, byggnader och lokaler utan generaldirektörens eller av honom vederbörigen befullmäktigade representants uttryckliga medgivande.

3. I samband med eldsvåda eller annan olyckshändelse som påkallar omedelbara skyddsåtgärder, då det är omöjligt att be om ett sådant uttryckligt medgivande, kan generaldirektören antas ha lämnat sitt medgivande.

crime or offence by the competent authorities.

4. Organisationen ska inte tillåta att dess byggnader eller lokaler används som en fristad för en person som är efterlyst på grund av ett begånget brott eller försök eller beträffande vilken det har utfärdats en arresteringsorder eller ett utvisningsbeslut eller som har blivit dömd för ett brott av de behöriga myndigheterna.

Article 4

Inviolability of archives and documents

The archives of the Organization and all documents in whatever form held by the Organization or belonging to it, wherever located and by whomsoever held, shall be inviolable.

Artikel 4

Okränkbarhet för arkiv och dokument

Organisationens arkiv och alla dokument i vilken form som helst som är i organisationens besittning eller som tillhör den ska vara okränkbara, var och i vems besittning de än befinner sig.

Article 5

Immunity from legal process and from execution

1. In the exercise of its official activities, the Organization shall enjoy immunity from legal process, except:

a) in so far as such immunity is waived in a particular case by the Council of the Organization;

b) in respect of a claim by a third party for damage arising from an accident caused by a motor vehicle belonging to, or operated on behalf of, the Organization, or in respect of a motor traffic offence involving such a vehicle;

c) in respect of the enforcement of an arbitration award made under Article 16 or 18 of this Protocol;

d) in respect of a counter-claim relating directly to and introduced in the procedural framework of a claim brought by the Organization.

2. The Organization's property and assets, wherever located, shall enjoy immunity from every form of requisition, confiscation, expropriation, sequestration and any other form of seizure or inter-

Artikel 5

Immunitet mot rättsliga åtgärder och verkställighet

1. Organisationen ska vid utförande av sin officiella verksamhet åtnjuta immunitet från rättsliga åtgärder, förutom

a) ifall organisationens råd i enskilda fall avstår från sådan immunitet,

b) vid civilrättslig talan av en tredje person om skadestånd på grund av en olyckshändelse förorsakad av motorfordon som tillhör organisationen eller framförs för dess räkning, eller vid en sådan trafikförseelse där ett sådant fordon är inblandat,

c) vid verkställighet av en skiljedom given enligt artikel 16 eller 18 i detta protokoll,

d) vid ett genkärsmål som har direkt anknytning till organisationens talan och som framförs i samband med en rättegång som grundar sig på en sådan talan.

2. Organisationens egendom och tillgångar ska oavsett var de

ference whether by executive, administrative, judicial or legislative action, except:

a) in so far as such immunity is waived in a particular case by the Council of the Organization;

b) in so far as may be temporarily necessary in connection with the prevention or investigation of accidents involving motor vehicles belonging to, or operated on behalf of, the Organization;

c) in the event of an attachment of salary, enforced for a debt of an official of the Organization, provided that such attachment results from a final and enforceable decision in accordance with the rules and regulations in force on the territory of enforcement.

befinner sig åtnjuta immunitet mot all slags rekvisition, konfiskation, expropriation, skingringsförbud och annat beslagstagande eller ingripande vare sig exekutivt, administrativt, judiciellt eller rättsliga åtgärder, förutom

a) ifall organisationens råd i enskilda fall avstår från sådan immunitet,

b) ifall detta är tillfälligt nödvändigt vid förebyggande eller undersökning av olyckshändelser där motorfordon som tillhör organisationen eller framförs för dess räkning är inblandade,

c) i samband med utmätning av lön på grund av en tjänstemans skuld, förutsatt att utmätningen grundar sig på ett slutgiltigt och verkställbart beslut i enlighet med de regler och bestämmelser som är i kraft inom exekutionsområdet.

Article 6

Fiscal and customs arrangements

1. Within the scope of its official activities, the Organization, its property and income shall be exempt from direct taxes.

2. When, in the exercise of its official activities, the Organization makes purchases of, or uses, goods or services of substantial value, in the price of which taxes, duties or other charges are included, appropriate measures shall be taken by the State party to this Protocol which has levied the taxes, duties or other charges to remit or reimburse the amount of such taxes, duties or other charges where they are identifiable.

3. The importation and exportation by or on behalf of the Organization of goods and materials in the exercise of its official activities shall be exempt from all import and export taxes, duties and other charges.

4. No exemption or reimbursement shall be granted for duties, taxes or other charges of any kind which only constitute remuneration for services rendered.

Artikel 6

Beskattnings- och tullarrangemang

1. Organisationen, dess egendom och inkomst ska i dess officiella verksamhet vara befriade från direkta skatter.

2. Då organisationen i sin officiella verksamhet anskaffar eller använder exceptionellt dyra förnödenheter eller tjänster i vilkas pris ingår skatter, tullar eller andra avgifter, ska den stat som är part i detta protokoll och som uppbär dessa skatter, tullar eller andra avgifter, vidta de vederbörliga åtgärderna för att återbetala dessa skatter, tullar och andra avgifter ifall dessa är identifierbara.

3. Import och export av varor och förnödenheter som utövas i organisationens officiella verksamhet eller för dess räkning ska befrias från samtliga skatter, tullar och andra avgifter som förknippas med import och export.

5. The provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article are not applicable to the purchase or use of goods or services or the import of goods intended for the personal use of the officials and of the Director-General of the Organization.

6. Goods and materials belonging to the Organization which have been acquired or imported in accordance with the provisions of paragraph 2 or 3 of this Article shall not be sold or donated on the territory of the State which has granted the exemption except under the conditions laid down by that State.

4. Befrielse eller återbetalning ska inte beviljas avseende de skatter, tullar eller andra avgifter som endast utgör vederlag för de tillhandahållna tjänsterna.

5. Bestämmelserna i stycke 2 och 3 i denna artikel ska inte tillämpas på anskaffande eller användande av sådana varor eller tjänster eller på import av sådana förnödenheter som är avsedda för organisationens tjänstemäns eller generaldirektörens privata bruk.

6. Varor och förnödenheter som tillhör organisationen och som anskaffats eller importerats i enlighet med bestämmelserna i stycke 2 eller 3 i denna artikel får säljas eller doneras inom den stats territorium som beviljat befrielsen endast på de villkor som bestäms av denna stat.

Article 7

Free disposal of funds

The Organization may freely receive, hold and transfer any kind of funds, currency and cash; it may dispose of them freely for its official activities and hold accounts in any currency to the extent required to meet its obligations.

Artikel 7

Frihet att besluta om användning av tillgångar

Organisationen får fritt mottaga, inneha och överföra alla slags tillgångar, valutor och kontanter, och den får fritt bestämma över deras användning för sin officiella verksamhet och inneha konton i alla valutor i den omfattning som erfordras för att den ska kunna uppfylla sina förpliktelser.

Article 8

Official communications

The circulation of publications and other information material, received or sent by the Organization in whatever form in the exercise of its official activities, shall not be restricted in any way.

Artikel 8

Officiell kommunikation

Spridandet av de publikationer och annat kommunikationsmaterial som organisationen mottagit eller sänt i sin officiella verksamhet i vilken form som helst, ska inte begränsas på något sätt.

Article 9

Privileges and immunities of the States representatives

Artikel 9

Privilegier och immunitet för representanter för stater

1. The representatives of the States parties to this Protocol shall enjoy, in the exercise of their functions and in the course of journeys to and from the place of meetings of the Organization, the following privileges and immunities:

a) immunity from personal arrest, detention and seizure of their personal effects;

b) immunity from legal process, even after the termination of their mission, in respect of acts, including words spoken or written, done by them in the exercise of their functions; this immunity shall not apply, however, in the case of a motor vehicle offence committed by a representative of a State party, nor in the case of damage caused by a motor vehicle belonging to or driven by her or him;

c) inviolability of all official documents in whatever form held;

d) the right to use codes and to receive documents and correspondence by courier or sealed luggage;

e) for them and their spouses, exemption from all measures restricting entry and aliens' registration formalities;

f) the same facilities concerning currency and exchange regulations as those granted to the representatives of foreign Governments on temporary official missions;

g) the same customs facilities as regards their personal luggage as those granted to diplomatic agents.

2. No State party to this Protocol shall be obliged to accord the privileges and immunities set out in this Article to its own nationals or to persons who, at the moment of taking up their duties in that State party, are permanent residents thereof.

1. Representanter för de stater som är parter i detta protokoll ska vid utförandet av sina tjänsteuppdrag samt under resa till och från organisationens sammanträdesplats åtnjuta följande privilegier och immunitet:

a) personlig immunitet mot anställande, häktning och beslagtagande av personligt lösöre,

b) immunitet mot rättsliga åtgärder på grund av de åtgärder som de har vidtagit i tjänsten, även efter det att deras uppdrag upphört, inklusive muntliga och skriftliga uttalanden; denna immunitet ska dock inte tillämpas på motorfordonsbrott som har begåtts av en representant för en stat som är part i detta protokoll eller på olyckshändelse som har förorsakats av motorfordon som tillhör eller framförs av henne eller honom,

c) okränkbarhet för alla officiella dokument oavsett form,

d) rätt att använda koder och att mottaga dokument och korrespondens med kurir eller som förseglat resgods,

e) befrielse från inreserestriktioner och formaliteter avseende registrering av utlännningar för representanter och deras makar,

f) samma lätnader avseende valuta- och valutaväxlingsbestämmelser som tillkommer en utländsk regeringsrepresentant vid ett tillfälligt tjänsteuppdrag,

g) samma tullarrangemang beträffande personligt bagage som tillkommer diplomatiska representanter.

2. Stat som är part i detta protokoll är inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och den immunitet som bestäms i denna artikel.

Article 10

Privileges and immunities of the officials of the Organization

1. The officials of the Organization shall enjoy immunity, even after the termination of their functions, from legal process in respect of acts, including words spoken or written done by them in the exercise of their functions and within the limits of their duties. This immunity shall not apply, however, in the case of a motor vehicle offence committed by an official of the Organization nor in the case of damage caused by a motor vehicle belonging to or driven by her or him.

2. The officials of the Organization shall enjoy the following privileges:

a) the right to import free of duty their furniture and personal effects at the time of taking up their appointment with the Organization in the State concerned and the right, on the termination of their functions in that State, to export free of duty their furniture and personal effects, subject, in both cases, to the conditions imposed by the laws and regulations of the State where the right is exercised;

b)

i) Subject to the conditions and following the procedures laid down by the Council of the Organization, the officials and the Director-General of the Organization shall be subject to a tax, for the benefit of the Organization, on salaries and emoluments paid by the Organization. Such salaries and emoluments shall be exempt from national income tax.

ii) The States Parties to this Protocol shall not be obliged to exempt from income tax pensions or annuities paid by the Organization to its former officials and Directors-General in respect of their service with the Organization.

c) for themselves and the family members forming part of their household, the same exemption from immigration restrictions and aliens' registration formalities as are normally granted to officials of international organizations;

Artikel 10

Privilegier och immunitet för organisationens tjänstemän

1. Organisationens tjänstemän ska åtnjuta immunitet mot rättsliga åtgärder vid utförande av sina uppdrag och för de åtgärder som de har vidtagit inom gränserna för sitt uppdrag, även efter det att uppdraget upphört, inklusive muntliga och skriftliga uttalanden. Denna immunitet ska dock inte tillämpas på motorfordonsförseelse begått av organisationens tjänsteman eller på olyckshändelse som har förorsakats av motorfordon som tillhör eller framförs av honom eller henne.

2. Organisationens tjänstemän ska åtnjuta följande privilegier:

a) rätt att tullfritt införa sina möbler och andra personliga tillhörigheter när de ska tillträda sin befattning vid organisationen i ifrågavarande stat samt att tullfritt återutföra dem ur landet när de avslutar sitt uppdrag i denna stat, i båda fallen under de förutsättningar som bestäms i lagarna och bestämmelserna i den stat där rätten utövas,

b)

i) med iakttagande av de förutsättningar och förfaranden som bestäms av organisationens råd ska organisationens tjänstemän och generaldirektör beskattas för de löner och löneförmåner som utbetalas av organisationen för organisationens fördel. Dessa löner och löneförmåner ska befrias från nationell inkomstskatt.

ii) De stater som är parter i detta protokoll är inte skyldiga att från inkomstskatt befria pensioner eller livräntor som organisationen betalar till sina före detta tjänstemän

d) inviolability of all official documents, in whatever form held;

e) for themselves and the family members forming part of their household, the same repatriation facilities in time of international crisis as the members of diplomatic missions;

f) in respect of transfers of funds and currency exchange and customs facilities, the privileges generally granted to the officials of international organizations.

3. No State party to this Protocol shall be obliged to accord the privileges and immunities referred to in paragraphs 2 a), c), e) and f) of this Article to its own nationals or to persons who, at the moment of taking up their duties in that State party, are permanent residents thereof.

och generaldirektörer med anledning av deras tjänsteförhållande inom organisationen,

c) för sin egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll, samma befrielse från inreserestriktioner och formaliteter avseende registrering av utlännningar som normalt beviljas tjänstemän vid internationella organisationer,

d) okränkbarhet för alla officiella dokument oavsett form,

e) för sin egen del och för de familjemedlemmar som tillhör deras hushåll, samma repatrieringsarrangemang som ansluter sig till internationella kriser som medlemmar av diplomatiska beskickningar har,

f) de privilegier avseende överföring av valuta, valutaväxling och tullarrangemang som vanligtvis tillkommer tjänstemän vid internationella organisationer.

3. Stat som är part i detta protokoll är inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och den immunitet som avses i denna artikel, stycke 2 punkterna a, c, e och f.

Article 11

Social security

The Organization and the officials employed by the Organization shall be exempt from all compulsory contributions to national social security schemes, on the understanding that such persons are provided with equivalent social protection coverage by the Organization.

Article 12

Privileges and immunities of the Director-General

1. In addition to the privileges and immunities provided for in Articles 10 and

Artikel 11

Socialskydd

Organisationen och dess tjänstemän ska befrias från alla obligatoriska avgifter för nationella socialskyddssystem förutsatt att organisationen försör dessa personer med ett motsvarande socialskydd.

Artikel 12

Privilegier och immunitet för generaldirektören

1. Förutom de privilegier och den immunitet som ingår i

11 of this Protocol, the Director-General shall enjoy throughout the duration of her or his functions the privileges and immunities granted by the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961 to diplomatic agents of comparable rank.

2. No State party to this Protocol shall be obliged to accord the privileges and immunities referred to in this Article to its own nationals or to persons who, at the moment of taking up their duties in that State party, are permanent residents thereof.

Article 13

Object and limits of the immunities

1. The privileges and immunities provided for in Articles 9, 10 and 12 of this Protocol are granted solely to ensure the unimpeded functioning of the Organization and the complete independence of the persons to whom they are accorded. They are not granted for the personal benefit of the individuals concerned.

2. Such immunities may be waived:

a) in the case of the Director-General, by the Council of the Organization;

b) in the case of officials, by the Director-General or the person acting in his stead as provided in Article VI, paragraph 1 b), of the Convention;

c) in the case of State representatives, by the State party concerned;

and there is a duty to do so in any particular case where they would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the purpose for which they are accorded.

artiklarna 10 och 11 i detta protokoll ska generaldirektören under tiden för alla sina uppdrag åtnjuta de privilegier och den immunitet som enligt Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961 beviljas diplomatiska representanter i motsvarande ställning.

2. Stat som är part i detta protokoll är inte skyldig att bevilja sina egna medborgare eller personer som vid tillträddandet av sitt uppdrag stadigvarande bor i denna stat de privilegier och den immunitet som avses i denna artikel.

Artikel 13

Immunitetens ändamål och gränser

De privilegier och den immunitet som bestäms i artiklarna 9, 10 och 12 i detta protokoll ska beviljas enbart för att säkerställa organisationens verksamhet samt den fullständiga självständigheten för de personer som åtnjuter privilegier och immunitet. De beviljas inte för att tillgodose ifrågavarande personers personliga intressen.

2. Denna immunitet kan avstås:

a) beträffande generaldirektören av organisationens råd,

b) beträffande tjänstemän av generaldirektören eller av den person som enligt artikel VI stycke 1 punkt b i konventionen agerar på hans eller hennes ställe,

c) beträffande representanter för en stat av den ifrågavarande stat som är part i protokollet,

och från dem ska avstås ifall de skulle kunna hindra rättvisans gång och i allt de kan avstås ifrån utan skada för det ändamål för vilket de har beviljats.

Article 14*Co-operation with the States parties to this Protocol*

The Organization shall co-operate with the competent authorities of the States parties to this Protocol in order to facilitate the proper administration of justice, the observance of laws and regulations on police, public health, health and safety at work and on the environment, and to prevent any abuse of privileges, immunities and facilities provided for in this Protocol.

Article 15*Security and public order*

1. The right of a State party to this Protocol to take precautionary measures in the interest of its security shall not be prejudiced by any provision in this Protocol.

2. If a State party to this Protocol considers it necessary to take measures for its security or for the maintenance of public order, it shall, except where this is not practicable, approach the Organization as rapidly as circumstances allow in order to determine, by mutual agreement, the measures necessary to protect the interests of the Organization.

3. The Organization shall co-operate with the Government of such State party to this Protocol to avoid any prejudice to the security or public order of such State party to this Protocol resulting from its activities.

Article 16*Disputes of a private nature*

1. The Organization shall make provision for appropriate modes of settlement of:

a) disputes arising from contracts to which the Organization is a party;

Artikel 14*Samarbete med de stater som är parter i detta avtal*

Organisationen ska samarbeta med vederbörande myndigheter i de stater som är parter i detta protokoll för att underlätta vederbörlig rättsskipning och efterlevnad av de lagar och bestämmelser som berör polisen, folkhälsan, arbetssäkerheten och miljön samt för att förhindra missbruk av de privilegier och den immunitet och arrangemang som ingår i detta protokoll.

Artikel 15*Säkerhet och allmän ordning*

1. Bestämmelserna i detta protokoll ska inte inskränka rätten hos de stater som är parter i detta protokoll att för sin säkerhets skull genomföra försiktighetsåtgärder.

2. Skulle någon stat som är part i detta protokoll anse det vara nödvändigt att genomföra åtgärder för sin säkerhets skull eller för upprätthållande av allmän säkerhet, ska den, förutom om det är omöjligt, kontakta organisationen så fort som omständigheterna medger för att genom ett inbördes avtal besluta om de erforderliga åtgärderna för att skydda organisationens fördelar.

3. Organisationen ska samarbeta med regeringen i den ifrågavarande stat som är part i detta protokoll för att undvika att störa statens säkerhet eller allmänna ordning med sin verksamhet.

Artikel 16*Tvister av privat natur*

1. Organisationen ska ordna lämpliga medel för att lösa:

a) tvister som uppkommer till följd av sådana avtal, i vilka organisationen är part,

the Organization shall include, in all written contracts into which it enters, other than those referred to in paragraph 1 d) of this Article, an arbitration clause under which any disputes arising out of the interpretation or execution of the contract shall, at the request of either party, be submitted to arbitration or, if so agreed by the parties, to another appropriate mode of settlement;

b) disputes arising out of damages caused by the Organization or involving any other non-contractual liability of the Organization;

c) disputes involving an official of the Organization who enjoys immunity from legal process, if such immunity has not been waived in accordance with the provisions of Article 5 of this Protocol;

d) disputes arising between the Organization and its officials;

the Organization shall submit all disputes arising from the application and interpretation of contracts concluded with officials of the Organization on the basis of the Staff Rules and Regulations of the Organization to the jurisdiction of the International Labour Organization Administrative Tribunal (ILOAT) or to any other appropriate international administrative tribunal to the jurisdiction of which the Organization is submitted following a decision by the Council.

2. For disputes for which no particular mode of settlement is specified in paragraph 1 of this Article, the Organization may resort to any mode of settlement it deems appropriate, in particular to arbitration or to referral to a national tribunal.

3. Any mode of settlement selected under this Article shall be based on the principles of due process of law, with a view to the timely, fair, impartial and binding settlement of the dispute.

organisationen ska i alla andra skriftliga avtal som den ingår förutom de avtal som avses i punkt d stycke 1 i denna artikel inkludera en skiljedomsklausul enligt vilken tvister med anledning av tolkningen eller genomförandet av avtalet ska på begäran av endera parten överlämnas för lösning genom skiljeförfarande, eller om parterna så avtalar, genom annat vederbörligt lösningsförfarande,

b) tvister som föranleds av skador som är försäkrade av organisationen eller som förknippas med något annat utomobligatoriskt ansvar av organisationen,

c) tvister som berör organisationens tjänsteman som åtnjuter immunitet från rättsliga åtgärder såvida denna immunitet inte har avståtts ifrån i enlighet med bestämmelserna i artikel 5 i detta protokoll,

d) tvister mellan organisationen och dess tjänstemän,

organisationen ska överlämna alla tvister som beror på tillämpningen och tolkningen av de avtal som upprättats på basis av reglerna och bestämmelserna som avser organisationens personal och som ingåtts med organisationens tjänstemän för bedömning vid Internationella arbetsorganisationens förvaltningsdomstol eller vid någon annan vederbörlig internationell förvaltningsdomstol till vars jurisdiktion organisationen hör med anledning av rådets beslut.

2. Vad gäller sådana tvister för vilka det inte bestäms något specifikt lösningssätt i stycke 1 i denna artikel, kan organisationen använda sig av vilket som helst lösningsätt som den anser vara lämpligt, speciellt skiljeförfarande eller överlämnande för beslut av nationell domstol.

3. Det lösningssätt som valts enligt denna artikel ska basera sig på

principerna om en rättvis rättegång för att tvisten löses rättidigt, rättvist, opartiskt och bindande.

Article 17

Disputes between States parties to this Protocol

1. Any difference of opinion concerning the application or interpretation of this Protocol which is not settled amicably between the parties may be submitted by either party to an international Arbitration Tribunal, in accordance with Article 19 of this Protocol.

2. If a State party to this Protocol intends to submit a dispute to arbitration, it shall notify the Director-General, who shall immediately inform each State party to this Protocol of such notification.

Article 18

Disputes between States parties to this Protocol and the Organization

1. Any difference of opinion between one or more States parties to this Protocol and the Organization concerning the application or interpretation of this Protocol which is not settled amicably between the parties (one or more State(s) party(ies) to this Protocol constituting one party to the dispute and the Organization constituting the other party) may be submitted by either party to an international Arbitration Tribunal, in accordance with Article 19 of this Protocol.

2. The Director-General shall immediately inform the other States parties to this Protocol of the notification given by the Party applying for arbitration.

Article 19

International Arbitration Tribunal

Artikel 17

Twister mellan de stater som är parter i detta protokoll

1. En tvist om tillämpningen eller tolkningen av detta protokoll som inte löses försonligt mellan parterna kan av vardera parten hän-skjutas till en internationell skiljedomstol i enlighet med artikel 19 i detta protokoll.

2. Om en stat som är part i detta protokoll önskar få tvisten avgjord genom skiljeförfarande, ska den underrätta generaldirektören om detta och han eller hon ska omedelbart tillkännage meddelandet för alla stater som är parter i detta protokoll.

Artikel 18

Twister mellan de stater som är parter i detta protokoll och organisationen

1. En tvist mellan en eller flera stater som är parter i detta protokoll och organisationen som gäller tillämpningen eller tolkningen av detta protokoll och som inte löses försonligt mellan parterna (med en eller flera stater som är parter i detta protokoll som den ena parten och organisationen som den andra parten) kan vardera parten hän-skjuta till en internationell skiljedomstol i enlighet med artikel 19 i detta protokoll.

2. Generaldirektören ska omedelbart tillkännage meddelande av den part som söker skiljeförfarande för de andra parterna i detta protokoll.

Artikel 19

Internationell skiljedomstol

1. The international Arbitration Tribunal referred to in Articles 17 and 18 of this Protocol ("the Tribunal") shall be governed by the provisions of this Article.

2. Each party to the dispute shall appoint one member of the Tribunal. The members thus appointed shall jointly choose a third member, who shall be the Chairman of the Tribunal. In the event of disagreement between the members of the Tribunal on the choice of Chairman, the latter shall be appointed by the President of the International Court of Justice at the request of the members of the Tribunal.

3. If one of the parties to the dispute fails to appoint a member of the Tribunal and has not taken steps to do so within two months following a request by the other party, the other party may request the President of the International Court of Justice to make the appointment.

4. The Tribunal shall determine its own procedure.

5. There shall be no right of appeal against the award of the Tribunal, which shall be final and binding on the parties. In the event of a dispute concerning the import or scope of the award, it shall be incumbent upon the Tribunal to give an interpretation at the request of either party.

Article 20

Implementation of the Protocol

The Organization may, if the Council of the Organization so decides, conclude additional Agreements with one or more States parties to this Protocol in order to implement the provisions of this Protocol.

Article 21

Amendment Procedure

1. På den internationella skiljedomstolen ("domstolen") som avses i artiklarna 17 och 18 i detta protokoll ska bestämmelserna i denna artikel tillämpas.

2. Båda tvisteparterna ska utse en medlem i domstolen. De två medlemmar som utsetts på detta sätt ska tillsammans utse en tredje medlem, som ska vara ordförande för domstolen. Om medlemmarna i domstolen är oeniga om utseendet av ordföranden, ska presidenten för Internationella domstolen utse ordföranden på begäran av en medlem av skiljedomstolen.

3. Om endera av de tvistande parterna inte utser en medlem för domstolen och inte har vidtagit några åtgärder för utseendet av medlemmen inom två månader från den andra partens begäran, får den andra parten begära av presidenten för Internationella domstolen att utse medlemmen.

4. Domstolen ska själv besluta om sin arbetsordning.

5. Ändring i domstolens beslut får inte sökas, utan det är slutgiltigt och bindande för parterna. Om tvisten gäller innehållet i eller tillämpningsområdet för beslutet, ska domstolen utfärda en tolkning av ärendet på begäran av någondera parten.

Artikel 20

Verkställighet av protokollet

Om organisationens råd så beslutar får organisationen ingå andra avtal med en eller flera av de stater som är parter i detta protokoll för att genomföra bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 21

Ändring av protokollet

1. Amendments to this Protocol may be proposed by any State party to the Convention and shall be communicated by the Director-General of the Organization to the other States parties to this Protocol.

2. The Director-General shall convene a meeting of the States parties to this Protocol. If the meeting adopts, by a two-thirds majority of the States parties present and voting, the proposed text of the amendment, it shall be forwarded by the Director-General to States parties to this Protocol for acceptance in accordance with their respective constitutional requirements.

3. Any such amendment shall come into force on the thirtieth day after all States parties to this Protocol have notified the Director-General of their ratification, acceptance or approval thereof.

1. Varje stat som är part i detta protokoll får föreslå ändringar i detta protokoll, och organisationens generaldirektör ska ge dem för kännedom till de andra stater som är parter i detta protokoll.

2. Generaldirektören ska sammankalla ett möte av de stater som är parter i detta protokoll. Om mötet godkänner en föreslagen textändring med två tredjedels majoritet av de närvarande och röstande staterna, ska generaldirektören delge denna till alla stater som är parter i detta protokoll för godkännande i enlighet med kraven enligt deras grundlagar.

3. En sådan ändring ska träda i kraft trettio dagar efter det att alla stater som är parter i detta protokoll har underrättat generaldirektören om ratificering eller godkännande av ändringen.

Article 22

Particular Agreements

1. The provisions of this Protocol shall not limit or prejudice the provisions of other international agreements concluded between the Organization and a State Party to this Protocol by reason of the location in the territory of that State party of its headquarters, regional offices, laboratories or other installations. In case of conflict between the provisions of this Protocol and those of such an international agreement, the provisions of that international agreement shall prevail.

2. Nothing in this Protocol shall preclude States parties to this Protocol from concluding other international agreements with the Organization confirming, supplementing, extending or amplifying the provisions of this Protocol.

Artikel 22

Särskilda avtal

1. Bestämmelserna i detta protokoll ska varken begränsa eller förhindra tillämpningen av bestämmelserna i sådana internationella fördrag som organisationen och en stat som är part i detta protokoll har ingått på den grunden att organisationens högkvarter, regionala byråer, laboratorier eller andra inrättningar befinner sig inom ifrågavarande stats territorium. Om bestämmelserna i detta protokoll och i ett sådant internationellt fördrag står i strid med varandra, ska bestämmelserna i det ifrågavarande internationella fördraget tillämpas.

2. Inget i detta protokoll ska förhindra de stater som är parter i detta protokoll från att ingå andra internationella fördrag med organisationen, genom vilka bestämmelserna i detta protokoll kompletteras, utvidgas eller effektiviseras.

Article 23

Signature, ratification and accession

1. This Protocol shall be open for signature from December 19, 2003 until December 19, 2004 by the States parties to the Convention and by the States which have concluded a Co-operation or an Association Agreement with the Organization.

2. This Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO).

3. This Protocol shall remain open for accession by the States parties to the Convention and by the States which have concluded a Co-operation or an Association Agreement with the Organization. The instruments of accession shall be deposited with the Director-General of UNESCO.

Article 24

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force thirty days after the date on which the twelfth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by a State party to the Convention is deposited.

2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after its entry into force, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day following the deposit with the Director-General of UNESCO of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Artikel 23

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Detta protokoll ska stå öppet för undertecknande från den 19 december 2003 till den 19 december 2004 för alla stater som är parter i konventionen samt för stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med organisationen.

2. De undertecknande staterna ska ratificera eller godkänna detta protokoll. Instrumenten avseende ratificering eller godkännande ska deponeras hos generaldirektören för Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco).

3. Detta protokoll ska stå öppet för anslutning för de stater som är parter i konventionen samt de stater som har ingått ett samarbets- eller associeringsavtal med organisationen. Anslutningsinstrumenten ska deponeras hos Unescos generaldirektör.

Artikel 24

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då det tolfte instrumentet avseende ratificering, godkännande eller anslutning av en stat som är part i konventionen deponeras hos generalsekreteraren.

2. För varje sådan stat, som ratificerar eller godkänner detta protokoll efter dess ikraftträdande, träder protokollet i kraft den trettionde dagen efter den dagen då deras instrument avseende ratificering, godkännande eller anslutning deponerats hos Unescos generaldirektör.

Article 25*Notification*

The Director-General of UNESCO shall notify all signatory and acceding States of this Protocol and the Director-General of the Organization of the deposit of each instrument of ratification, acceptance, approval or accession, of the entry into force of this Protocol, as well as of any notification of its denunciation.

Article 26*Registration*

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) shall, upon the entry into force of this Protocol, register it with the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 27*Denunciation*

Any State party to this Protocol may, at any time, by written notification addressed to the Director-General of UNESCO, denounce this Protocol. The denunciation shall take effect on the date one year after the date of receipt of such notification, unless the notification specifies a later date.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, having been duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

Done at Geneva, on March 18, 2004 in the English and French languages, both texts being equally authoritative and deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), the Director-General of which shall transmit a certified copy to all signatory and acceding States.

Artikel 25*Meddelande*

Unescos generaldirektör ska meddela alla de stater som undertecknat detta protokoll och anslutit sig till det om deponeringen av alla instrument avseende ratificering, godkännande eller anslutning, om ikraftträdandet av detta protokoll samt om alla meddelanden avseende uppsägningar från det.

Artikel 26*Registrering*

Generaldirektören av Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco) ska registrera detta protokoll vid dess ikraftträdande hos Förenta Nationernas sekretariat i enlighet med artikel 102 i Förenta Nationernas grundstadga.

Artikel 27*Uppsägning*

Varje stat som är part i detta protokoll får när som helst säga upp detta protokoll genom ett skriftligt meddelande till Unescos generaldirektör. Uppsägningen ska träda i kraft ett år efter den dag då meddelandet har mottagits, såvida inte ett senare datum anges i meddelandet.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Genève den 18 mars 2004 i ett exemplar på engelska och franska, vilka båda texter har samma giltighet och ska deponeras i arkiv hos Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Unescos generaldirektör ska sända varje undertecknande och anslutande medlem en bestyrkt kopia av protokollet.

Reservation

Reservation av Konungariket Sverige med avseende på privilegier och immunitet för organisationens tjänstemän och generaldirektör

Oaktat artikel 10.2 b) i) ska löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige vara befriade från nationell inkomstskatt som ska betalas i Sverige endast i den utsträckning som svensk skattelagstiftning medger det.

Reservation of the Government of the Kingdom of Sweden with regard to privileges and immunities of the officials and the Director-General of the Organization

Notwithstanding Article 10.2 b) i) salaries and emoluments paid by the Organization to Swedish citizens or residents shall only be exempt from national income tax payable in Sweden to the extent that Swedish tax law provides for it.

BILAGA 4

Skatteutskottets yttrande

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har beslutat att ge skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2019/20:49 Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning och den motion som väckts med anledning av propositionen i de delar denna berör skatteutskottets beredningsområde.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över propositionen i de delar som rör skatteutskottets beredningsområde, dvs. samtliga avsnitt, utom avsnitten 5 och 6 om säkerhetsområdet i anslutning till raketskjutfältet Esrange och om utvecklingen av värdskapet för European Spallation Source, samt över kommittémotion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).

Skatteutskottet föreslår att utbildningsutskottet godkänner protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning med en reservation som innebär att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Skatteutskottet föreslår vidare att utbildningsutskottet tillstyrker regeringens lagförslag. Skatteutskottet föreslår att utbildningsutskottet avstyrker motionen.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD) och ett särskilt yttrande (M).

Utskottets överväganden

Bakgrund

Regeringen föreslog den 6 mars 1953 att Sverige skulle delta i samarbetet inom Europeiska organisationen för kärnforskning (European Organization for Nuclear Research, Cern). Riksdagen beslutade den 6 maj samma år i enlighet med förslaget (prop. 1953:127, SU 77, rskr. 167). Cern upprättades genom en överenskommelse som ingicks den 1 juli 1953. Överenskommelsen ratificerades av Sverige den 18 juni 1954. Konventionen trädde i kraft den 29 september 1954. Organisationen vidtar åtgärder för samarbete mellan europeiska stater som är medlemmar i organisationen om kärnforskning av rent vetenskaplig och grundläggande karaktär samt annan närliggande forskning. Organisationen vidtar även åtgärder för samarbete med icke-europeiska stater. Dessa har möjlighet att bli associerade medlemmar till organisationen. Organisationens laboratorium och dess underjordiska partikel-accelerator och undersökningsutrustning befinner sig på två staters områden, i Schweiz och Frankrike.

Den 18 mars 2004 beslutade Cerns medlemsstater att upprätta ett protokoll om immunitet och privilegier. Genom protokollet ges Cern den immunitet och de privilegier (undantagsförmåner) som krävs för att säkerställa att organisationen kan fungera effektivt. Protokollet trädde i kraft den 22 februari 2007. Enligt artikel 22.2 gäller att inget i protokollet ska hindra de stater som är parter i protokollet från att ingå andra internationella fördrag med organisationen, genom vilka bestämmelserna i protokollet kompletteras, utvidgas eller effektiviseras. Organisationen har bekräftat att inget hindrar att Sverige ansluter sig till protokollet med en reservation.

Konventionen från 1954 behandlar inte frågan om immunitet och privilegier på annat sätt än att det i artikel IX sägs att det ska avtalas om immunitet och privilegier för organisationen, dess personal och representanter för medlemsstater genom särskilda överenskommelser mellan organisationen och medlemsstaterna. Det ifrågavarande protokollet är ett sådant arrangemang.

Immunitet gäller förutom organisationen även organisationens tjänstemän (artikel 10.1). Dessa åtnjuter också privilegier, bl.a. befrielse från inkomstskatt i sitt hemland förutsatt att organisationen beskattar inkomsterna med intern skatt (artikel 10.2 b) och befrielse från inreserestriktioner för egen del och för familjemedlemmar (artikel 10.2 c). Generaldirektören åtnjuter samma immunitet och privilegier som beviljas diplomatiska representanter i motsvarande ställning (artikel 12). Den immunitet och de privilegier som bestäms i artiklarna 9, 10 och 12 i protokollet beviljas enbart för att säkerställa organisationens verksamhet och självständighet, inte för att tillgodose ifrågavarande personers personliga intressen (artikel 13).

Sverige är det enda medlemsland som inte signerat protokollet om immunitet och privilegier. Cern har en budget om ca 1,3 miljarder

schweizerfranc per år. Sveriges bidrag till denna uppgick 2019 till 298 miljoner kronor, vilket motsvarade 2,66 procent av de samlade bidragen. Mer än hälften av budgeten använder Cern för inköp av material och tjänster från främst medlemsländerna. Inköpen från Sverige motsvarar ca 0,7 procent av organisationens totala inköp, vilket gör att Cern anser att Sverige är ett mycket dåligt balanserat land (very poorly balanced country). Vid import av varor och tjänster tillämpar Cern principen om att välja produkter från de företag som erbjuder lägst pris.

Även andelen svensk personal vid Cern är lägre än den svenska andelen av medlemsavgiften. Den andel av personalen som kommer från Sverige uppgår till mindre än 1 procent. En bidragande orsak är att det medför en ekonomisk risk och kan innebära ökade kostnader för organisationen att anställa personer från Sverige. Den s.k. ettårsregeln i svensk skattelagstiftning innebär att om en vistelse utomlands under en anställning varar i minst ett år i samma land, är man under vissa förutsättningar inte skattskyldig för inkomsten även om denna inte beskattas i verksamhetslandet. Regeln är dock inte tillämplig på personer som väljer att återvända till Sverige efter kortare tid än ett år. Då ett återvändande inte alltid kan förutses är det alltså svårt att i förväg bedöma skattskyldigheten. Cern har en princip om att alla anställda ska behandlas lika, vilket för Cerns del innebär att organisationen ersätter den anställda för sådan svensk inkomstskatt som tas ut på ersättningen från Cern. Att anställa svensk personal kan därmed bli dyrare för Cern än att anställa personal från andra medlemsländer.

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner protokollet om privilegier och immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning med en reservation som innebär att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning.

Regeringen anger som skäl till att Sverige inte har anslutit sig till protokollet att Sveriges inställning, när det gäller skatteprivilegier för anställda vid internationella organisationer, hittills har varit att personer som är obegränsat skattskyldiga i Sverige inte ska medges undantag från beskattning. Detta har syftat till att generellt sett bevara breda skattebaser och undvika ett mer komplicerat skattesystem med många specialregler. Regeringen ser ingen anledning att ändra den bedömningen. Sverige bör således inte ansluta sig till protokollet i den del som avser beskattning av löner och löneförmåner som betalas ut till organisationens tjänstemän, artikel 10.2 b i. Om Sverige ska godkänna protokollet bör det därför göras med en reservation från svensk sida. Reservationen bör då utformas så att den innebär att löner och löneförmåner som betalas av organisationen till svenska medborgare eller personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstskatt endast i den utsträckning

som svensk skattelagstiftning medger det. På så sätt påverkas inte Sveriges möjligheter att beskatta löner och förmåner från Cern till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige.

Cern har påpekat att en reservation skulle kunna innebära en ekonomisk fördel för Sverige på bekostnad av andra medlemsstater med hänvisning till Cerns princip om att alla anställda ska behandlas lika. Principen får till konsekvens att organisationen måste ersätta den anställda för den svenska inkomstskatten samtidigt som skatten tillfaller svenska staten. Avsikten med reservationen är, som nämns, bl.a. att undvika ett skattesystem med många specialregler, inte att ge Sverige ekonomiska fördelar. Det förs därför diskussioner med Cern om möjligheten att ingå en överenskommelse om att Sverige ersätter Cern för de kostnader organisationen kan få till följd av reservationen. Genom att ersätta Cern för de kostnader organisationen kan få till följd av den svenska reservationen påverkas inte den svenska skattebasen. Sverige kan däremot ansluta sig till protokollet i dess övriga delar.

Det är viktigt att Sverige utöver det vetenskapliga utbytet även kan dra nytta av de möjligheter som ett medlemskap ger att exportera utrustning och tjänster till organisationen. Affärer med Cern har även en större betydelse än enbart försäljning av produkter eller tjänster. Cern utvecklar och bygger utrustning som aldrig tidigare byggts. Utvecklingen av dess acceleratorer och detektorer innebär en högteknologisk upphandling som ger de företag som levererar till Cern möjlighet att i samverkan med Cern utveckla ny teknik. Samarbete med Cern är därför inte endast en fråga om intäkter utan även möjligheter för svenska företag att utveckla produkter och tjänster för andra marknader. Vidare är Cern en högteknologisk arbetsplats som anställer såväl forskare vid anläggningen som tekniker och ingenjörer. Detta ger unika möjligheter till erfarenhetsutbyte och lärande.

För att protokollets bestämmelser om immunitet och privilegier ska bli gällande i Sverige måste de införlivas med svensk rätt. Frågor om immunitet och privilegier för internationella organ och personer med anknytning till sådana organ regleras i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Enligt 4 § i den lagen har vissa i en bilaga till lagen angivna organ och personer med anknytning till dessa organ immunitet och privilegier enligt vad som bestämts i en stadga eller ett avtal som är i kraft i förhållande till Sverige. Enligt protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning åtnjuter organisationens tjänstemän befrielse från inkomstskatt i sitt hemland förutsatt att organisationen beskattar inkomsterna med intern skatt (artikel 10.2 b i). Av skäl som angetts ovan bör immuniteten och privilegierna gälla i den utsträckning som framgår av avtalet men med en svensk reservation som, trots det som anges i artikel 10.2 b i, innebär att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Regeringen föreslår därför att bilagan till lagen om immunitet och privilegier i vissa fall ska kompletteras så att lagen omfattar Europeiska organisationen för

kärnforskning i enlighet med protokollet av den 18 mars 2004 om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning med en av Sverige anmäld reservation.

Konsekvensanalys

Om de offentligfinansiella effekterna av förslaget anför regeringen följande:

Omfattningen av svenska försäljningar till CERN är begränsad. Den svenska reservationen avser svensk inkomstbeskattning av löner och löneförmåner från CERN för svenska medborgare och personer bosatta i Sverige. För att undvika att Sverige får en ekonomisk fördel gentemot organisationen och andra medlemsländer diskuteras att Sverige ersätter CERN för de kostnader som denna reservation kan leda till. Sedan protokollet trädde i kraft 2007 har det inträffat ett fåtal gånger att en svensk anställd valt att återvända till Sverige inom ett år. Kostnaden för organisationen har sammantaget sedan 2007 uppgått till mindre än en miljon kronor. Utöver detta har CERN sedan 2011 lånat ut experter till ESS (European Spallation Source) för att bistå i konstruktionen av anläggningen. Kostnaden för organisationen för svensk beskattning av dessa personers inkomster har uppgått till ca 560 000 kronor per år. Det är sannolikt att personal kommer att utlånas på liknande sätt under hela konstruktionsfasen av ESS. Förslagen i propositionen medför inte något behov av ytterligare medel i förhållande till vad som har beslutats i budgetpropositionen för 2019 för detta anslag för 2019 och för vad som har beräknats för 2020–2024.

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska erkänna protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning (Cern) i sin helhet, utan svenskt undantag.

Sverige är det enda medlemsland som inte skrivit under avtalet om immunitet och privilegier för Cern. Som regeringen skriver i sin proposition innebär det flera nackdelar. En effekt är att andelen svensk personal är betydligt mindre än vad som motsvarar den svenska medlemsavgiften. Att Sverige saknar avtal innebär sannolikt också att vi inte kan sälja högteknologi och allehanda tjänster till Cern i den omfattning vi annars skulle ha gjort. Det är förståeligt att regeringen vill undvika en flora av olika skatteregler, men avtalet ökar knappast floran av svenska skatteregler. Effekten på den svenska skattebasen för de fåtal som i framtiden kan tänkas arbeta på Cern kortare tid än ett år torde bli ytterst marginell. Motionärerna anser att det är viktigare att få ett avtal på plats än att till varje pris försvara svensk skattelagstiftning vid avtalsskrivning med utländska intressenter. Motionärerna vill därför att nämnda avtal skrivs under av Sverige utan undantag.

Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen gör utskottet bedömningen att Sveriges inställning när det gäller skatteprivilegier för anställda vid internationella organisationer även i fortsättningen ska vara att personer som är obegränsat skattskyldiga i Sverige inte ska medges undantag från beskattning, detta i syfte att generellt sett bevara breda skattebaser och undvika ett mer komplicerat skattesystem med många specialregler. Utskottet konstaterar vidare att Cern har bekräftat att inget hindrar att Sverige ansluter sig till protokollet med en reservation.

Sammanfattningsvis anser således skatteutskottet att utbildningsutskottet bör tillstyrka förslaget om att godkänna protokollet om privilegier om immunitet för Europeiska organisationen för kärnforskning upprättat den 18 mars 2004 med en reservation som innebär att löner och förmåner som lämnas av organisationen till svenska medborgare och personer bosatta i Sverige ska vara befriade från svensk inkomstbeskattning endast i den utsträckning som medges av svensk skattelagstiftning. Skatteutskottet anser vidare att utbildningsutskottet därmed bör tillstyrka regeringens lagförslag.

Skatteutskottet anser att utbildningsutskottet bör avstyrka kommittémotion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).

Stockholm den 13 februari 2020

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Tony Haddou (V), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Anna Vikström (S), Joar Forssell (L), Johnny Skalin (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M), Erik Ezelius (S) och Marcus Jonsson (KD).

Avvikande mening

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning (M, SD)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Johnny Skalin (SD) och Kjell Jansson (M) anför:

Sverige är det enda medlemsland som inte skrivit under avtalet om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning (Cern). Som regeringen skriver i sin proposition innebär det flera nackdelar. En effekt är att andelen svensk personal är betydligt mindre än vad som motsvarar den svenska medlemsavgiften. Att Sverige saknar avtal innebär sannolikt också att vi inte kan sälja högteknologi och allehanda tjänster till Cern i den omfattning vi annars skulle ha gjort. Det är förståeligt att regeringen vill undvika en flora av olika skatteregler, men avtalet ökar knappast floran av svenska skatteregler. Effekten på den svenska skattebasen för de fåtal som i framtiden kan tänkas arbeta på Cern kortare tid än ett år torde bli ytterst marginell. Vi anser att det är viktigare att få ett avtal på plats än att till varje pris försvara svensk skattelagstiftning vid avtalsskrivning med utländska intressenter. Vi vill därför att nämnda avtal skrivs under av Sverige utan reservation. Regeringen bör snarast återkomma med förslag i denna del. Detta innebär att vi anser att utbildningsutskottet bör tillstyrka motion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).

Särskilt yttrande

Protokoll om immunitet och privilegier för Europeiska organisationen för kärnforskning (M)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Boriana Åberg (M) och Kjell Jansson (M) anför:

Sveriges roll som ett land med högkvalitativ forskning och innovation ska värnas och utvecklas. Goda villkor för svenska forskare, liksom förutsättningarna för delaktighet i forskningssamarbeten i Europa, är viktiga att trygga. Möjligheterna för svensk personal att arbeta för Cern är betydelsefulla för svensk forskning, varför det är angeläget att Sverige nu skriver under avtalet om immunitet och privilegier. Det saknas tillräckliga skäl för att Sverige ska ges ett undantag i avtalet gentemot andra länder i organisationen, så som regeringen nu föreslår. Den här sortens långtgående ambitioner om att vidga svensk skattelagstiftnings tillämpning bör enligt oss inte gå före Sveriges intresse av att ge våra forskare goda möjligheter och villkor att arbeta i viktiga forskningsorganisationer. Snäva skattepolitiska ambitioner bör inte bidra till att erodera Sveriges förtroende och roll som en viktig samarbetspartner i europeisk forskning. Som framgår av den avvikande meningen anser vi att utbildningsutskottet bör bifalla motion 2019/20:3449 av Patrick Reslow m.fl. (SD).